

Zápis

z obhajoby disertační práce pana Mgr. Pavla Dubce

konané dne: 14. 2. 2014

téma práce: Syntaktické a aktuálněčlenské aspekty existenciální konstrukce v norštině /
Syntactic and FSP Aspects of the Existential Construction in Norwegian

přítomní: Prof. PhDr. Milan Tvrđík, CSc., doc. PhDr. Marie Vachková, Ph.D., doc. Mgr. Martin Humpál, Ph.D., PhDr. Petra Štajnerová, Ph.D. (školitelka), Mgr. Helena Březinová, Ph.D., Prof. PhDr. Libuše Dušková, DrSc. (oponentka)

10:09

Předseda komise Prof. Milan Tvrđík zahájil obhajobu a vyzval školitelku Dr. Štajnerovou, aby představila kandidáta přítomným. Školitelka krátce pohovořila o kandidátově průběhu studia, zdůraznila fakt, že kandidát se věnuje i překladům, což mu bylo přínosem ve zpracování tématu disertační práce, které je v Norsku téměř neprobádané. Byla zmíněna originalita práce a užitečnost zpracovaného tématu. Školitelka dále poděkovala oponentce Prof. Duškové za odborné rady kandidátovi i ochotnou pomoc v průběhu práce na tématu. Na závěr uvedla školitelka důležitost výstupu práce pro výuku syntaxe.

10:14

Prof. Milan Tvrđík žádá kandidáta o představení práce.

10:14-10:30

Kandidát představuje tři cíle disertační práce: 1. Souhrnně popsat existenciální konstrukci z hlediska syntaxe a aktuálního členění, 2. Pokusit se objasnit některé obecnější aspekty aktuálního členění, 3. Prezentovat Firbasovu teorii aktuálního členění do kontextu norské lingvistiky. Kandidát dále podrobněji představil část práce věnující se syntaktické analýze vzorku. Z formálního hlediska, v beletrii se nejčastěji vyskytuje nocionální podmět realizovaný holou jmennou frází, případně je řídicí člen doplněn modifikujícím adjektivem. V odborném textu se naopak typicky vyskytuje bohatě rozvinutá jmenná fráze s různými typy postmodifikace či kombinací premodifikace a postmodifikace. Dále kandidát zmiňuje typy vyskytujících se substantiv v nocionálním podmětu z hlediska lexikální sémantiky: v beletrii se často vyskytuje sémanticky úplné substantivum, v odborném textu je to spíše substantivum abstraktní, které si vyžaduje další komplementaci. Dále je zmíněn výskyt transitivních sloves v existenciální konstrukci, avšak jen v textech beletristických. Kandidát dále osvětluje roli adverbialíí z hlediska pozice a statické sémantiky. Syntaktická analýza je zakončena kapitolou o potencialitě, jež se v daném vzorku projevila ze dvou důvodů, strukturální mnohoznačnosti konstrukce s „det“ v norštině a možnosti interpretace předložkové fráze jako modifikace či adverbialie. Kandidát přistupuje k souhrnu výsledků aktuálněčlenské analýzy. Věnuje se aktuálněčlenským funkcím, jež zastávají nocionální podmět, sloveso a adverbialie. Dále jsou

zmíněné aktuálněčlenské vzorce, jež se vyskytly ve zkoumaném vzorku. Kandidát zakončuje přehled opět zmínkou o potencialitě, jež vyplývá z těchto aspektů: stupňovitá povaha textu a syntaktická mnohoznačnost.

10:30

Prof. Milan Tvrđík vyzývá oponenty k vyjádření. První dostává slovo Prof. Libuše Dušková, jež zahajuje zmínkou o záslužnosti práce ze dvou zásadních důvodů, a to prezentace Firbasovy teorie a tematiky aktuálněvětného členění v zahraniční lingvistice a příspěvek v oblasti stylistiky vzhledem k přesnějšímu vymezení dvou funkčních stylů (beletrie a odborné prózy). Oponentka dále zmiňuje jeden aspekt norské gramatiky, a to funkční rozmanitost zkoumané konstrukce, který jistě znesnadňoval analýzu vzorku. Prof. Libuše Dušková zakončuje dotazem na výskyt konstrukcí s nezapojeným nociónálním podmětem a zároveň s nezapojeným adverbíále – jak kandidát vyřešil popis aktuálněčlenské analýzy těchto výskytů?

10:40

Předseda komise Prof. Milan Tvrđík dává slovo Dr. Štajnerové, která přednáší posudek nepřítomného oponenta Prof. Endreho Mørcka z Norska. Shrnuje jej poznámkou, že posudek se zabývá výčtem spíše drobnějších formálních chyb. Následuje komentář k otázce oponenta ohledně druhé, podstatně méně používané normy nynorsk. Kandidát se zabýval popisem textů psaných převažující variantou bokmål, což školitelka považuje za vhodnější.

10:42

Doc. Humpál doplňuje krátce posudek nepřítomného oponenta a zdůrazňuje užitečnost připomínek, jež poskytují jinou perspektivu pohledu.

10:44

Uchazeč je žádán, aby odpověděl na dotazy oponentů. Nejdříve se kandidát vyjadřuje k dotazu Prof. Libuše Duškové týkající se existenciálních konstrukcí s kontextově nezapojeným nociónálním podmětem a adverbíále a předkládá řešení aktuálněčlenské struktury těchto vět: nezapojené adverbíále hodnotí v úzké souvislosti s jeho realizací. Pokud je realizováno větnou formou, je celá konstrukce hodnocena jako škála kombinovaná, pokud je kontextově nezapojené adverbíále realizováno jednou lexikální jednotkou, je daná konstrukce hodnocena jako nositelka tzv. rozšířené prezentační škály. Prof. Libuše Dušková oceňuje velkou užitečnost tohoto řešení a označuje ověření tohoto návrhu v dalším zkoumání za podnětný výzkumný úkol. Kandidát doplňuje odpověď na výše zmíněný dotaz prezentací souhrnné tabulky vyhodnocující aktuálněčlenské funkce všech adverbíálií, jež se ve vzorku vyskytla. Dále kandidát odpovídá na dotaz Prof. Libuše Duškové ohledně lokativní funkce adverbíálií a důvodu zjištěné velké početnosti. Prof. Dušková doplňuje dotazem na výskyt transitivních sloves: šlo o aktivní či pasivní tvary? Kandidát odpovídá upřesněním, že šlo o aktivní tvary sloves jako např. „wait“, uvádí příklad „There waited him...“, který nemá obdobu v anglickém jazyce.

10:52

Předseda komise zahajuje diskusi s poznámkou, že diskuse již částečně probíhá. Dr. Helena Březinová se dotazuje na referenci nociónálního podmětu a zmiňuje nemožnost v dánštině/norštině začínat větu neurčitým determinátorem. Dr. Petra Štajnerová oponuje poznámkou, že výskyt těchto případů je nezvyklý, avšak ne nezanedbatelný.

11:12

Diskuse je zakončena návrhem přítomných na to, aby byla disertační práce kandidáta publikována. Rozvíjí se krátká diskuse o tom, zda-li publikovat výstupy výzkumu formou několika kratších článků v odborných časopisech či zda publikovat práci jako celek. Prof. Milan Tvrđík i Prof. Libuše Dušková navrhují jednoznačně publikaci práce jako celku, Prof. Dušková odůvodňuje tento návrh případnou ztrátou uceleného pohledu, pokud by se publikovaly jen jednotlivé části práce.

11:18

Předseda komise Prof. Milan Tvrđík definitivně uzavírá diskusi.

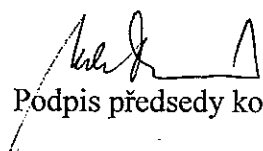
11:20

Začíná hlasování.

11:24

Vyhlášení výsledku hlasování: počet členů komise 6 – přítomno 5 členů komise - 5 kladných hlasů. Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.)

Zapsala: Leona Rohrauer

Podpis předsedy komise:

